

Koroško Koroščem

Št. 26.

Celovec, dne 3. maja 1920.

Št. 26.

Pred glasovanjem — in — po glasovanju.

Kaj nas čaka?

Koroška je ena najlepših dežel na celem svetu. Gore, ravnine, doline, reke, jezera, gozdovi, planine in cvetoča polja, vse kar nudi narava človeku lepega, najdeš pri nas na Koroškem. Ni se torej čuditi, da so nam nidek nekateri ljudje te lepe dežele. Ker jo pa z lepa ne morejo dobiti, rabijo v ta namen zavratna in satanska sredstva.

Ko so prišli svojčas prvi najeti hujskači na Koroško, se videli, da smo Slovenci in Nemci v najlepši zlogi in najlepšem miru skupaj živeli. Spoznali so takoj, da tukaj pri nas za nje ne bo kruha. Kaj storiti, da dobijo Koroško? „Za denar se dobi in naredi vse“, so menili. Prišli so Kranjci in Štajerci s tem denarjem, kupili posestva in si prizadevali, da pridobijo ljubezen naših ljudi do blažene Kranjske. Prišlo je še duhovništvo in napravljalo jezen med Slovenci in Nemci. Verne ovčice smo seveda vse verjele, ko so začeli pridigati, da nas odirajo, nas zatirajo, Nемец pa se pita. Jeza je nastala in Kranjci in Štajerci so jo podpihovali. Tako naglo in s takim hrupom se je vršilo vse, da nismo imeli časa pomisliti, ali je vse res ali ne.

Dokler Kranjci še niso imeli dosti moči, so njih zavratne misli zamolčevali. Zdaj pa, ko so po nekaterih občinah na konju, povejo nam že odkritosrčno, kakšna usoda nas čaka: „Mi Kranjci bomo gospodi, Korošci pa naši hlapci!“ S tem pa, kakor so vidi, še vselej niso zadovoljni. Kakor si ti Kranjci zolijo, da mora postati, je nam povedal znani geometer Josip

Gvaic, ki je rekel: „Pred da preteče 10 let, ne sme živeti v zasedeni Koroški ne eden Korošec!“

Srbi prihajajo že na Kranjsko in Štajersko, Srbi so v Jugoslaviji povsod na prvem mestu in podrivajo Štajerce in Kranjce, ki bi se radi naselili na Koroškem. Ja, kaj še! Dežela še ni vaša! Rojaki, tujcem torej ni zadosti, da bi mi služili Kranjcem, ne, poginiti in izginiti bi morali od zemlje, katero so obdelovali naši očetje, naše matere, da se le Kranjci šopiri na njej kakor kukavica v tujem gnezdu.

Prve pridejo tuji duhovniki in uradniki, potem pa tudi drugi. Tako narejajo zdaj že Srbi, ki imajo zdaj že povsod po Sloveniji svoje duhovnike, v Mariboru, Ljubljani itd. In Korošci veste, kako stoka kranjski časopis „Slovenski Narod“ zaradi tega, da so povsod le Srbi? Poveti Vam hočemo: „Po službeni dobi starejšim in praktično neprimerno izkušenejšim slovenskim in hrvatskim uradnikom se vsiljujejo za šefe mlajši Srbi ter zasedajo najvažnejša ter sploh vsa vodilna mesta po kraljevini edino-le Srbi. Oženjeni Slovenci in Hrvati z otroki se premeščajo iz domačije v sosednje dežele, kjer ne dobé ne stanovanja, na njih mesta pa se nastavljajo srbski—samci! A zaman je vsakršna prošnja, zaman so protesti, zaman sklicevanje na gospodarsko uničenje Slovencev in Hrvatov, zaman naglaševanje, da trpi država,

zaman je vse, vse — — —“

Slovenski Korošci! Kovamo si zdaj naj verige, da v

kratkem trgamo po njih? — — A zaman, zaman je vse, vse — — bi morali reči potem tudi mi kakor stokajo zdaj Kranjci.

Ne gre le za našo vero, za naš jezik, ampak tudi za naše premoženje, našo koroško zemljo, gre za naše življenje!

Otresimo se kranjskih trotov, te trutamore, obvarujmo si deželo očetov, obvarujmo se sužnosti in glasujmo

! za enotno Koroško !

! za avstrijsko republiko !

„Kri je tekla . . .“

Dne 10. marca je pisal te besedice ljubljanski „Naprej“ in poročal:

„V nedeljo se je vršil na Kalimegdanu (Belgrad) velik zbor študentov, ki so se mu pridružili tudi delavci. Po zboru so se razvile demonstracije. Tekla je kri . . . **Vlada je hotela prelivati kri!**“ Takrat je torej „Naprej“ že vedel, kaj je prav za prav vzrok, da je tekla kri.

„Slovenski Narod“ pa, katerega se tudi jugoslovanski hujskači drže kakor otročiček janke svoje mame, en cel mesec pozneje še ni vedel, kaj in zakaj je gibanje ljudstva — ker je **brezpravno**, ker je „**lačno, raztrgano, boso, izmozgano**“, kakor je pisal pred kratkem drug ljubljanski list. Dne 10. aprila poroča „Slovenski Narod“ o izgredih v Trebnjem in dostavi: „Slični dogodki so se doigrali tudi drugod, kar kaže na to, da so ljudje nahujskani in naščuvani (Ko gospodi ne kar hitro ubogaš, ko migne z obrvi, si seveda nahujskan! Ko ti vpije želodec, si naščuvan! Ko nimaš kaj obleči, si nahujskan! Prav lepo to, Korošci, ne?! Opomba.). A kdo jih ščuva. To bo treba dognati. Takoj se mora nastopiti z najbrezobzirnejšo strogostjo, brez pardona! Država se mora vzdržati, ako ne zlepa, pa **zgrda. Pa takoj brez cincanja in odlaganja!**

A, vidiš ga! Tja moli pes tace! Na vsak način obdržati dobro življenje gospode pri prati in tortah, ja seveda! Ti ljudstvo pa bodi tiho, bodi zadovoljno, da sploh živiš in da ti še seje solnce; če pa ne moreš več, no, pocrkni pač! In niso ravno tega mišljenja tudi jugoslovanski hujskači? Jim je v resnici mar naše koroško ljudstvo in jim ni le zato, da bi mi glasovali za nje? Gorje potem nam Korošcem! Čakala bi nas enaka brezpravnost kakor ljudstvo doli v Jugoslaviji. Mi ljubimo prostost in svobodo in ne bi mogli se držati in posledica? Kri bi tekla, zdaj pa koroška kri, kri tvojega soseda, tvoja lastna kri morebiti, kri tvojih otrok, tvoje žene, kri tvoje sestre, tvojega brata. In zakaj to vse! Le za krivdo, da smo premalo premislili, da ne moremo k Jugoslaviji. Korošci, tudi zaradi tega, da se vam dajo prave človeške pravice, pravice svobode in prostosti

v svobodni avstrijski ljudovladi!

Koroški rojaki, izbira nam je dana, ali hočemo svobodne pravice ali tudi vnaprej žuljave roke, žuljave roke zaradi in za neko gospodo, ki živi le od našega truda, od naših solz, od našega potu, od naše kri, kakor je bilo nekaj v stari, zrušeni Avstriji. Polomila se je ta stara mačeha nas vseh, mačeha človeških pravic in na njenih razvalinah se je vzdignila **ljudovlada, ljudopravica!** Kdo pa stoji na oni strani, kdo stoji za jugoslovansko gonjo proti nas in našo milo domovino, da jo raztrga s sirovo pestjo? Kdo drug kakor stara gospoda, kakor smo jo imeli prej, da se pita na našo škodo, advokati in neki človeki, ki se imenujejo duhovnike?! Slovenci, kdo od nas hoče še bolj žuljave roke, kakor jih imamo tako že iz časov zrušene Avstrije, kdo se hoče še bolj potiti v trudapolnem delu, potem pa še-le vedeti, da je to le za neko gospodo, ne pa za nas vse?

Torej, rojaki, srca navzgor, roke navzgor po vzgledu našega Celovca za enotno, nerazdeljeno Koroško!

Kulturna in balkanska država.

Dva nasprotnika sta odvzela naši Koroški dele: Antantna država Italija in država SHS. Proti prv smo se borili kot našemu staremu sovražniku od leta 1915. Velik del države SHS pa se je boril — ni še tako dolgo od tega — z nami proti Lahu. Ko je Italija zmagala, so nas zapustili ti „bratje“, ja, na enkrat so celo proti nami nastopali kot nova antantna država in si izkoristili priložnost, napasti našo deželo. „Bratje“ od včeraj so si odtrgali kos naše dežele, in enako Italijani. Ti so si vzeli Trbiž, Jugoslovani Mežno dolino in Spodnji Dravberk.

Značilno pa je, kako ravna Lahi, proti katerim sme se vendar 3½ leta vojskovali, z našim prebivalstvom in kako Jugoslovani, ki se imenujejo naše „brate“, Jugoslovani, za katere so krvaveli Korošci na Monte San Michele, da Lah in mogel predreti na Ljubljano!

Pri Lahih ne vidiš zatiranja naših ljudi. Ko so prišli na Trbiž, so prevzeli vse uradnike, učitelje in uslužbence v svojo službo, ne da bi jih silili, kaj podpisati. Notranjih zadev in razmer se sploh niso dotaknili. V šolah se slej kakor prej poučuje, povsod so prejšnji učitelji ostali. V cerkvah pridigajo prejšnji duhovniki. Železničarji so ostali isti. Napisi so povsod ostali prejšnji. Lahom zadostuje, če pri uradih napišejo tudi laško ime. Prebivalcem ni odvzeta pravica zborovanja in ne društvena pravica. Ni nam znano, da bi naše prebivalstvo tam zatirali. Na enak način ravna Lahi z Nemci in Ladinarji v Južni Tirolski. Pred kratkem so tam n. pr. priredili „Andreas-Hofer-Feier“, ne da bi jih motili Lahi. V denarnem vprašanju je bila Italija enako postrežljiva in zamenjala krono s 60 centesimi. Ob težkem času so Lahi Avstrijcem pomagali. Ne pomišljamo se, to priznati, dolžnost pravičnosti je proti našemu nasprotniku od včeraj.

Tako ravna in tako misli kulturna država, tako velikodušni možje.

Kako pa jugoslovanska država? Oni, ki so še včeraj z nami borili, za katere smo branili z našo krvjo njih dežele? Našim vojakom, ki so se vrnili iz laškega boja, so odvzeli — ne samo orožje —, ne, celo njih denar. Vse kar je prav! Ali pa je bilo to prav, ko so v neki satanski razburjenosti začeli zapirati in razdirati, kar se je imenovalo nemško? Teatre, šole, društva, spomenike . . . Preganjali uradnike, izganjali učitelje. Kdor je govoril eno nemško besedo, temu so pobili klobuk od glave, če ni prišlo še hujski. V Mežni dolini tudi nemškim večinam ni dana nobena pravica. Ja, celo v glasovalni coni A, do katere Jugoslovani dozdej še nobene pravice nimajo, preganjajo koroške uradnike, koroške učitelje, ki jim niso všeč, izganjajo pehtarje, premoženja dajo pod sekvester, nepostavno in krivično delijo posestva. Neštevilno, brez konca in kraja je šikaniranje proti vsem, ki ne hočejo pustiti od enotne, nerazdeljene Koroške.

Naše mnenje je: Vsakemu svojo pravico! A kakor so ravnali Jugoslovani na Kranjskem, na Štajerskem in pri nas na Koroškem z Nemci in vsemi —, ki ne vidijo v Nemcu nasprotnika, kateri se mora požreti, ampak soseda, s katerim hočejo mirno živeti v složnosti — tako ravna le balkanska država. Hujskačev se še ni dotaknil duh pravičnosti in človečnosti. Druge strani pa trobentajo: „Nemci imajo enake pravice!“ Slovenski Korošci, iz tega razvidimo, kaj so Jugoslovanom obljube, iz tega se moremo tudi mi učiti, ki nismo Nemci, da so tem Balkancem obljube le prazne besede, goljufije, s katerimi nas hočejo ogoljufati za našo bodočnost, nas vtlačiti v balkanski jarem.

Kulturna in balkanska država! Lahi so dolg čas bili naši nasprotniki, vojskovali smo se proti njim v hudem, krvavem boju. Vendar pa si ne izkoristijo zmago nad prejšnjimi Avstrijci, nasprotno pustijo narodom svojo pravico. Jugoslavija pa tepta z nogami vse človeške pravice na sirov način, dasiravno smo tudi mi Korošci branili doli pri krvavi Gorici njih dežele. Nasprotje teh dveh držav je tako očitno, da je celo široko ljudstvo kar hitro, ko so se bili Jugoslovani vdrli v našo domovino, reklo besedo: „Stokrat rajši Laha kakor kaj takega!“

Ne bo težko razumeti se z Italijanom. Most, ki pelja od ene strani na drugo stran, je že zgraden. Od Jugoslavije nas pa loči huda razpoka, čez katero ne moremo, če smo si sami še kaj vredni. Torej nam ne bo težko glasovanje!

Navzgor!

Avstrija je pridno na delu, da zgradi svoje gospodarsko življenje na novo. Vrednost krone se poviša, trgovske zveze se zopet vezajo, odličen francoski politik je imenoval v zadnjem času Dunaj glavno mesto umetnosti cele Evrope. V Trstu so izkladali prve poslatve za Avstrijo. Trst ostane tudi vnaprej avstrijsko pristanišče (Hafen). Poslatve pa ne pojdejo več čez Ljubljano, ampak po novi železnici čez Predil na Trbiž in Beljak. Zdaj je tudi minula zima. Industrija se zdaj

bolj oskrbi s kolnom in začne pridno delati. In Koroška je tega novega razvijanja gospodarskega življenja živahno deželna. Nova velika gospodarska bodočnost se kaže deželi. Po novi železnici čez Predil se bo vse blago iz jadranskih pristaniščih, najbrž poslalo na Beljak, kjer se bo v velikih zalogan brez cola založilo. Prejšnje pravice svobodne trgovine Trsta sta si pridobila zdaj tudi mesta Beljak in Celovec. Posebno Beljak je postal zdaj s tem tržišče prve vrste. V Beljak bo menda tudi prišla borza blaga. Prve priprave za skladišča (Lagerhäuser) so končane zgradili bodo jih, kakor se sliši, še to leto. Proti Jugoslaviji bo Celovec zavzemal isto mesto kakor Beljak proti Adriji in Italiji. Trgovske poti iz Srednje Evrope, posebno pa iz Švice in Južne Nemčije ne bodo peljale več čez Dunaj, ampak ravno skoz Koroško. Mesto, katero bi drugače Maribor imel, bo zavzemal vnaprej Celovec: Glavni trgovski kraj Nemčije in Švice proti Balkanu. So le enkrat te neurejene razmere na Koroškem minule, bosta Celovec in Beljak na novo brž razcvetela, bosta postala voditelja na novih potih evropskega gospodarskega življenja!

Korošci, na koristno delo!

Nov obupen klic iz Mežne doline!

Domovini zvesti Korošci Mežne doline so vročili interalirani komisiji v Celovcu sledeče pismo, s katerim prosijo s sklenjenimi rokami pomoči — tako blažena je Jugoslavija!

„Škodoželjno so se izrazili jugoslovanski agenti, da se ima Jugoslavija najbolj onim „junakom“ zahvaliti, ki so minulo leto (1919) na umikajoče se Korošce streljali iz zasede. To samo že opraviči stvar, da si je Jugoslavija vzela Mežno dolino. Mi, zastopniki domovini zvestega prebivalstva naše doline smo reč s svojimi očmi videli.

Ko so se lansko leto morali naši brambovci zaradi premoči Kranjcev in Srbov umakniti, je bilo šest oseb, ki so streljale na naše vojake iz zasede in sicer od obeh strani. Štiri od teh so bili nahujskani, dva sta agenta iz Kranja, zadnji pa je bedak. Stotine in stotine zvestih Korošcev pa zdaj naj trpijo vselej vnaprej zaradi podlega, malopridnega dejanja nekaterih, odvzame se nam goreče ljubljena domovina.

Jugoslovanski okrajni glavar Kakl v Velikovcu je dal na znanje razglas, da je Mežna dolina končno po mirovni pogodbi združena z Jugoslavijo. Kdor tega ne verjame ali se proti temu izreče, bo hudo kaznovan. Hrepenimo vsi po miru in rešitvi in le s solzami v očeh se pogovarjamo o tem razglasu.

S sklenjenimi rokami

prosimo vsi domovini zvesti Korošci Mežne doline interalirano komisijo, da se tudi nam dá pravica ljudskega glasovanja, da pokažemo prosto voljo našega prebivalstva. Posebno iz gospodarske potrebe pripadamo do cela naši koroški domovini, nimamo boljše zveze kakor s Celovcem, kamor prekupujemo in kjer kupujemo že stoletja. Brez Celovca pa čaka gospodarska poguba celó našo dolino!“

Bojo se resnice.

Velikovski okrajni glavar Kakl je rekel beguncem, ki so se vrnil domov, v coni A je politično mnenje prosto, zapovedano je le, razširjati avstrijske letake. Med obljubami in možbeseda biti je pa pri jugoslovanskih oblastih velika razlika. Kako prosto je vsakemu politično mnenje v državi SHS, nam kažejo sledeča primera:

Posesnik g. Sitter p. d. Kramerič iz št. Jakoba v Rožu so povabili pred kratkem k sodnji v Borovlje. Tukaj so ga barali, ali je prijatelj Karl Schuster-ja. Sitter reče, ja, in plačati je moral — 200 K! — Gospod Mikula je rekel: „Koroška ostane nerazdeljena, Karavanke le bodo meja.“ Plačati je moral tudi — 200 K!

Taka je prostost, taka svoboda! In zakaj bi bili avstrijski letaki in listi tako nevarni? Nam bi bilo le ljubo, ko bi Jugoslovani hoteli izpodbiti naše trditve. Kajti potem bi se mi slovenski Korošci še bolj smejali tem poberuhom, ker je toliko in toliko ravno iz ljubljanskih listov, kar pišemo. Smešen bi bil poiskus jugoslovanskih agentov, izpodbijati, kar nam pravijo jugoslovanski listi sami! Kakel je rekel, da se najdejo v avstrijskih letakih napadi na SHS-državo. Ene strani najdemo

te napade zopet v ljubljanskem časopisu, druge strani se bo moral Kakl te stvari že navaditi. Ne pomaga mu nič, da bi se ti gospodje še tako jezali. Pred ljudskim glasovanjem bo tudi v coni A vsakemu prosto, izreči svoje mnenje. Dozdaj so imeli to pravico le jugoslovanski hujskači in njih podrepniki zase, potem je bodo dobili pa tudi vsi zvesti koroški sinovi, vse Korošice. Lepe pravljice ravno ne bodo, kar bodo Jugoslovani potem od Korošic in Korošcev slišali. Resnica se bo potem še bolj razširjala med ljudstvom. Hočemo prost, odprt, a pošten boj, ne bojimo se ga, Jugoslovani morda. Če ti tudi s policisti, z vojaki in hinavsko lažjo delujejo, naše orožje je

resnica in luč!

In v tem znamenju bomo Korošci zmagali!

Rekvizicije živil.

Že v naši številki 24. smo zavrnila laži jugoslovanskih hujskačih listov, da se v Avstriji s silo rekvirira, da se je o tej priliki umorilo 50 kmetov in žandarjev in da se je po naglem sodu postrelilo 15 kmetov. Iz ljubljanskega „Napreja“ (štev. 81) naj vidi vsak, kje se v resnici s silo rekvirira: V zadnjem raču je vojaščina pri kmetih v Banatu rekvirirala. V Belovaru so se kmeti uprli zaradi maksimalnih cen (Höchstpreise), o katerih je „Korošec“ pogruntal, do so jih iznajdli „hudi“ Celovčani. „Naprej“ poroča, da je tekla kri, ko kmeti svoja živila niso hoteli več dati v mesta.

Torej ljubljanski listi pišejo sami, da se je pri rekvizicijah v Jugoslaviji streljalo, „Korošec“ pa ne samo to zataji, nasprotno le nesramno pravi, to se godi v Avstriji! Na dan ljudskega glasovanja damo tem lažnjivcem že prav odgovor!

„Na goljufiv način!“

„Dne 11. marca je padla v parlamentu beseda, ki pravilno taksira Veljkovičevo (prejšnji SHS finančni minister) dejanje, da je vzel ob priliki kolkovanja kron 20 % kot prisilno posojilo. Izredno ostro obsodbo je izrekel v svojem govoru ministrski predsednik Stojan Protič, ki je rekel, da je Veljkovič vzel od posestnikov kron „na goljufiv način“ 20 % denarja. Mi dodamo k temu še to, da je Veljkovič količino kronskega papirnatega denarja za 20 % zvišal, ne pa znižal. On je iz vsakih 100 K pred kolkovanjem napravil 120 K. S tem je seveda vrednost krone silno padla. Če je pa hotel vzeti Veljkovič prisilno posojilo — kako pridejo samo posestniki kron do tega, da morajo oddati 20 % svojega denarja kot državno posojilo? V tem trenutku bi se moralo vzeti 20 % papirnatega denarja tudi posestnikom dinarja. Če smo v isti državi, potem prispevajmo vsi za državne izdatke, pa bodisi v obliki prisilnih posojil ali davkov!“

Rojaki, veste, kdo je to pisal? Povemo vam: ljubljanski list „Slovenec“ od dne 16. marca. V našem listu smo vam pravili, da so vas Jugoslovani ogoljufali za 20 odstotkov vsake krone, kdor je imel na primer 5000 K, je potem imel samo več 4000 K, ostale 1000 K pa si je pograbila „zlata“ Jugoslavija! Kranjci godrnjajo in zmerjajo o tej goljufiji. Kaj še-le mi Korošci, ki ne pripadamo Jugoslaviji in se tudi nikoli z njo ne bomo združili! Do nas Jugoslavija nobene pravice nima, kakor n. pr. do Kranjcev, in vendar so nam odvzeli zato na še bolj goljufiv način peti del našega denarja. Kaj je to? kaj drugega kakor ravbarija?

A to si zapomnite, vi Jugoslovani, vsaj za vnaprej se bomo vas varovali, vi hajduki-ravbarji, na dan ljudskega glasovanja pokažemo vam — figo, potem ite ravbat, kamor hočete, od nas ne dobite več potem še beliča ne!

Pliberk — obletnica.

5. maj 1919.

Dopis.

Prve dni meseca maja minulega leta je doživelo ljudstvo Koroške junaške dni. V sveti jezi zavolj požrešljivega, roparskega jugoslovanskega napada se je bilo svobodoljubno koroško ljudstvo vzdignilo, v velikanski brambi je potolčilo jugo-

slovanske čete, ki so mu stale nasproti, in osvobodilo v zmagonosnem vzletu zvesto mesto Velikovec.

Zdaj je stal nasprotnik še južno Drave do „Freibach“-a in namerjal svoje kanone proti Velikovcu. Korošci pa so popadli nasprotnika dne 3. maja ž močjo na njegovi levi strani na Freibachu, tako da je cela jugoslovanska linija v Junski dolini začela omahovati. Dne 4. maja je zapustil sovražnik predmostja ob Dravi — „nazaj forrikat“! Popoldne je preplula 2. kompanija celovskega folksverbataljona Dravo pri Dulah in še isti večer začela poditi umikajočega se nasprotnika. Razpustil se je ljubljanski regiment in Jugoslovani niso se več mogli braniti — kakor so nameravali — na liniji Sinčaves—Dobrlaves—Miklavž, ponoči so se umaknili na Pliberk. Našli so se bili ukazi, da se mora držati na vsak način linija Pecna—Pliberk—Sv. grob. Artilerija in ostanki ljubljanskega regimenta so stali pri Ljibučah v rezervi.

Druga kompanija prejšnega 7. bataljona je po ponočnem maršu dospela ob 5 zjutraj 5. maja s svojim čelom Blato, ne da bi videla nasprotnika. Cesta je bila polna odvržene orožbe. Naše čete so stale ob Velikovcu in Lipicbach, ob tem času še severno Drave. Nedočakovano je prišlo čelo 2. kompanije na Jugoslovane, ki so se hoteli usesti. V krasni navdušenosti je napravila kompanija brz „švarmlinije“ in naskočila takoj nasprotnika. Jugoslovani so bežali proti Lončovas, huda je bila zmešnjava tam stoječe kompanije. Razpršila se je na vse kraje v krogle lastnih svojih mašingeverov. Korošci so podrli čez polja, vriskalo je „hura!“ in v nekih minutah so imeli tudi Lončovas. Prepozno je odgovorila jugoslovanska artilerija iz Ljibuč. S tem je pa bila jugoslovanska linija že predrta in cesta Lipicbah—Pliberk je bila podvezana. Nasprotnik je poskusil od Sv. groba predreti v Pliberk, a zastonj. V Pliberku pa je povzročil hrup boja pred Lončovesjo strah in trepet. Ne da bi se poskusile braniti, so jo popihale kompanije in komando proti jugu. Krajno poveljništvo je celo pozabilo na svoje spise. Drugače pa prebivalstvo! V trenutku so, ki so tako dolgo trpeli jugoslovansko zasedenje, zapopadli, da pride rešitev. Se pred očmi SHS vojašine so se prikazale na oknih in strehah bandere, zraven nemških zastave Koroške in avstrijske republike. Ob 1/27 zjutraj je zasedel en „cug“ Korošcev Pliberk. Nepopisljivo je bilo veselje prebivalcev, dasiravno je bilo stanje še zelo nevarno. Kajti zdaj se je še-le pokazalo, kakšni premoči je stala ta ena kompanija nasproti. Od Sv. groba sem je nasprotnik trajno streljal z mašingeveri na Lončoves, kolodvor (Bahnhof) Pliberk, Bistrica, Smihel so bili še v rokah Jugoslovanov, ja, proti Derbešoves je hotel nasprotnik še prodreti na novo na mesto. Majhna kupica Korošcev je bila od treh strani zaprta, velika premoč je stala pred njo, okoli nje. Drugi Korošci pa so še stali ob Dravi. Nevarno je bilo stanje za te par možov, a Pliberk jim je pridno pomagal pri brambi. Fantje so pobrali jugoslovanske puške, otroci so nosili brambovcem municijon na grad. Čakali so, čakali . . . Ob 1/210 dopoldne je nehal tisk nasprotnika na levo koroško linijo. Od Sv. groba so se Jugoslovani umaknili čez Dob proti Ljubeliče. Razneseni ostanki jugoslovanskih čet okoli Lončovesi so jo pcedili čez Strojno proti Sv. Danijel. Tudi proti jugu se je nasprotnik urno umaknil — veliko materijala je ostalo, kjer je ležalo im kamur je padlo — čez Ljibuče v Mežno dolino. Ob desetih dopoldne se okoli Pliberka ni slišal več hrup.

Zdaj je vodja zbral v celem oddelku vse svoje čete za vhod v rešeno mesto. Krasno in nepozabno bo ostalo vsem veselje Pliberka. Na glavnem trgu bandera zraven bandere. Brezkončni so bili klici, ženske so metale rožice in mahale z robci, otroci so dajali šopke cvetlic, solze v očeh rešenih so pozdravljale rešitelje: „Willkommen!“ Kako globoko je ta beseda prišla iz srcih vseh, so pravili veseli glasovi otrokov. To je bilo zares vriskanje iz srca ljudstva, to je bil dan veselja za mesto, bilo pa je tudi mera za vsa trpljenja, ki jih je bilo moralo prenašati prebivalstvo . . .

Jugoslovanske čete so jo popihale proti Štajersko.

Veliko je Pliberk pretrpel. Že k svojem veselju zaradi rešitve je prišlo nekaj bridkosti, skrbi žen za odpeljane možje. Raven Velikovca, Zelezne kaple in Borovelj je Pliberk najhujši in najdelj občutil jugoslovansko pest. Koroška zvestoba tega mesta se je kazala, ko smo ga Korošci rešili tujega jarma, pokazala se je morebiti še bolj v hudem trpljenju. Za

one, ki so 5. maja minulega leta videli Pliberk, bo štel ta dan k najlepšim domačim praznikom.

Naslednje tedne se je ulegla črez mesto siva senca in potem je prišla dolga, temna noč. Ko odbije pa tudi za Pliberk ura končne rešitve, bo Pliberk le še lepše kakor lansko leto praznoval zmago Korošcev in domovine. Potem pa bo morala cela Koroška vrlem mestu dati častni venec v vrsti svojih mest.

„Gšaftlhubarji“ — kulturonosci.

Jugoslovanski plačani agenti so zdaj pogruntali, kaj da manjka Korošcem: Kultura! V Velikovcu so postavili srednje šole, obetajo Borovljam šole, obljubujejo Pliberku šole. Na vaseh postavljajo gospodinjske in šivalne kurze, čitalnice in izobraževalnice, apostoli priredujejo igre. Barati se moramo, smo Korošci tako zaostali, ne poznamo kulture, da so morali šele Čuši priti, nam dajati šole, nas vzgojevati? Ja, ko bi nam ne bilo znano, da deluje to le denar, frfoli dinar-kajti tudi Srbi imajo le papirnat denar. Jugoslovani si učitelje in uradnike niso zato izvolili, da bi to storili, zakar so poklicani, temveč agenti morajo biti. Zato imajo ti ljubi gospodje razen plačila še posebne doklade do 30 K na dan, no, 1000 kron na mesec zraven plače ni slabo, kaj?! Zdaj plača to še SHS-država, a vse na „borh“. Morebiti je koroški kmet vendar tako neumen, da glasuje za Jugoslavijo, no in potem po plačal dolg že ta. Da bi koroška ptičica pa še prej šla na lim, se narejajo s silo ti gospodje „kulturonosce“! In ravno nam nosijo kulturo, nam Korošcem, ki stojimo višji že od nekdanj kakor ti Balkanci! Pri nas pride na 950 ljudi že ena šola, na Hrvaškem pa še-le na 1590, v Srbiji pa celo še-le na 2045! V tem številu manjka pa še Makedonija (ki sliši tudi k Srbiji), katera sploh nima šol. Še Kranjska, za katero je vendar v tem oziru prejšna Avstrija dobro skrbela, je na slabjem kakor mi. Tam pride na eno ljudsko šolo 90 otrok, pri nas le 60. Tam ima skoro polovica šol le eno klaso, pri nas samo firtelc. Od cele Jugoslavije — pišejo ljubljanski listi sami — 62 od sto ne brati ne pisati ne zna, v Bosniji jih je pa 80%. A v avstrijski republiki jih je samo 4 od sto!

Kje je pa vaša pravica, vi „gšaftlhubarji“, da bi nosili nam kulturo? Ravno Jugoslovani bodo nas učili kuhati in šivati! Mislimo, da bi to vse veliko bolj potrebovalo vaše ljudstvo na Kranjskem ali v Bosniji, ali celo doli v temni Srbiji in Albaniji, le ite na Balkan, v srbske in albanske vasi, dela dovolj! Tam je kultura še v poveljčkah, tam živé ljudi še kakor živina, mi slovenski Korošci menimo pa res, da smo že človeki. Dobro nam je znano, zakaj ta „gšaftlhubarija“, vemo, da je to vse le za glasovanje. Jugoslovani pravijo med seboj: „Oh, ti krofasti Korošci so trapi, pozabili bodo in ne videli, zakaj da gre, bodo že šli na lim.“

Kje so gimpelni, ki se bodo dali ujeti?!

Vzdihljaj.

Velikovskem „Korošču“ je jugoslovanska krona Bog ve kaj vredna. Jugoslaviji pa stojó lasje kvišku od same groze, da je prišel denar proti drugim državam čisto ob veljavo. Samo „Korošec“ taji, za njega je vse zlato, pridno pokriva sramoto na prav balkanski, prej nezaslišan način pri nas — z lažmi in prevarami. Zanimalo bo vse Korošce in Korošice, kako vzdihuje „Slovenski Narod“ v svoji števil. 82:

„Valuta (koliko da denar velja) je ženskega spola in ima vse ženske lastnosti. Ko je enkrat padla, se pogreza vedno nižje in nižje!“

To modrem „Korošču“ v Velikovcu v „štombuh“ (spominsko knjigo).

Balkan.

Po jugoslovanskih listih.

Dne 16. marca piše „Slovenec“: „Ribarac (minister) bo odstopil iz kabineta samo zato, da razkrinka vso korupcijo, kar mu je kot minister težje storiti“.

„Jugoslavija“ (števil. 79.): „Vsak pošten človek se mora

spreti. **Korupcije** mora biti konec! **Korupcija**, ki se izvaja od zgoraj navzdol, bo izvala vihar, ki bo štrašen za usodo državo.“

„Naprej“ (štev. 78.): „Imamo državo, s katero smo vsi, **ampak prav vsi, nezadovoljni**. Imamo državo, ki je agrarna, ljudstvo pa **strada!** Tako gospodarimo, da posamezni špekulanti dobro žive, ljudstvo pa bolj in bolj **propada**. Skratka, vladanje je **slabo**, je **nezmožno** in je tudi **koruptno**. To, kar se danes godi v Belgradu, je diktatura neke klike, ki državo in ljudstvo pleni in izkorišča. Vladni sistem torej nima dobre volje, delati z ljudstvom in za ljudstvo. Od tega vladanja ljudstvo ne more nič pričakovati. Centralizem (to je: Belgrad ukazuje), se je izkazal za **največjo nesrečo** naše države in za največjega škodljivca ljudstva. Ministrstva v Belgradu niso zmožna vršiti upravnega dela niti za Srbijo samo, kaj še le za celo Jugoslavijo! Tam sede nezmožni ali pa koruptni uradniki. Ta nezmožna in koruptna državna uprava spravlja državo in ljudstvo na

beraško palico!

Sedanji vladni sistem tira vse skupaj v propad. Pri nas je centralizem nemogoč. **Preveč gospodarskih, kulturnih in političnih razlik je med posameznimi plemeni te države. Po takšnem „ujedinjenju“ (se roga „Naprej“) nas že danes boli glava in nas bo še bolj. Drugače tudi mogoče ni! To je nezadovoljanje, zlasti za Slovence, ki smo bili navajeni v stari državi dobro in poštenjejo upravo.“**

„Slovenski Narod“ (štev. 82.): „Vse skukaj je te dni označil neki drug ljubljanski dnevnik s trdo, a **edino pravilno** označbo — azijatstvo. Varali smo se: minilo je že mnogo časa in vse opozoritve, vse prošnje, vsi ugovori so ostali brezuspešni. Kam plovemo? Ali so to še kulturne razmere? Samovoljne zahrbtnosti, koruptne protekcije in nasilnosti bi morale biti popolnoma nemožne!“

„Jugoslavija“ (štev. 88.): „Pišejo nam: Na Veliko noč okrog 1. zjutraj me je nenadoma prebudil iz spanja ropot in prepir. Par pijanih vojakov oboroženih s kolci in podobnim ter menda tudi s puškami je iskalo sina gostilničarke N v pritličju, razbilo nekaj šip in prišlo tudi do strank v prvem nadstropju, kjer so na lastno pest napravili hišno preiskavo. Bodisi kakorkoli, vendar pa nikakor ne gre, da bi niti v lastnem stanovanju ne imel miru. Kakor v zadnjem času kaže, bo Ljubljana menda kmalu — Albanija. In ti vojaki so bili prepristni kranjski Janezi.“

„Slovenski Narod“ (štev. 82.): „Svetovni unikum (kar se ne najde kje drugod) je naša reakcionarna vlada. Čuli smo, kako gospodje ministri po vrsti obkladajo svoje prednike z najlepšimi priimki ter mečejo okrog sebe z gnojem, kakor bi bili najeti za hlapce in ne postavljeni za državnike. Z ministrskih klopi kar dežuje „varalic“, preti se celo z ubijanjem in človeka je sram pogledati po svetu . . .“

Slovinci in vi se čudite, da je velikovski „Korošec“ tako hinavsko lažnjiv in podel?! Pogledajte doli na Balkan, na neki Belgrad in videli boste, da njegov agent ne more biti drugače kakor — studen. Niso te besede gori ravno take, kakor bi bile pisane le ali tudi za „Korošca“? Saj „pasa“ na njega vsaka besedica ljubljanskega časopisa „Slovenskega Naroda“! Saj tudi ta list, ki se je čisto po krivici polastil našega lepega imena „Korošec“, kot hlapec frfolečega srbskega dimarja meče okrog sebe le gnoj, gnoj.

„Protihajdukom“, piše v štev. 78. „Naprej“. Kultura v Jugoslaviji stoji na tako visoki stopinji, da še danes najdeš tam, posebno po srbskih pokrajinah, takoimenovane „hajduke“, to so organizirani — ravbarji. Zdaj jih je ministrstvo za notranje stvari na novo pozvalo, da se naj udajo, uspeh pa bo ta, kakor vselej: Hajduki ostanejo in da bi jim grozili, da jih postrelé. Kaj so jim te besede, kaj se bodo bali stvari, ki jim je vsakdanji opravek! Z njimi pa ostane tudi v naprej sramotna stvar, ki jo najdeš le na Balkanu, v blaženi Jugoslaviji in nikjer drugod — organizirano ravbarstvo!

Posebno je nam Korošcem pa zato, da vemo, zakaj se porabi naš denar, naši štajri. Tudi v tem je Jugoslavija zares „blažena dežela“. V omenjenem „Napreju“ beremo:

„Sedanja vlada v Belgradu je spoznala za potrebno, da nakupi papirja za svoje urade. Dobro, papir je za pisanje potreben, čeprav pišejo v belgrajskih ministrstvih zelo neradi in še kadar pišejo, pišejo le nepotrebne zgodbe. Vlada je torej rabila papir. Lahko bi ga kupila precej ceno v Nemški Av-

striji. Pisali bi lahko na Dunaj pismo, naj se jim pošljejo oferti. Toda ne. Priliko je treba izkoristiti. Sestavili so uradniško komisijo, da gre v Pariz po papir. Kupi naj se ga največ za 20.000 dinarjev. Komisija se je odpeljala v daljni Pariz in je po večtedenskem bivanju tamkaj kupila za 20.000 dinarjev papirja. Ko se je ta slavna komisija vrnila domov, je predložila račun o svojih potnih stroških, samo — 40.000 dinarjev. Tako se gospodari z ljudskim imetjem,“ dostavi „Naprej“. — Ja, ja, na eni strani hočejo hajduke-ravbarje preganjat in so sami vsi skupaj sami ravbarji, kajti to je nesramna ravbarija na ljudskem denarju. Kako težko plača kmet večkrat svoje štajre, davki se povišajo in povišajo, potem se pa rabijo za to, da se neki gospodi zastonj na Pariz morejo peljati! Ja, prav lepo to, a za nas Korošce preveč lepo!

Slovenski Korošci, kateri od nas ne uvidi, da v taki državi ne moremo živeti, kateremu od nas se vkljub vsega, kar pišejo ljubljanski listi o balkanskih razmerah, o korupciji cedijo sline po tej balkanski Jugoslaviji, kdo od nas je rojen za hlapca Balkancev, ki mu ne dajo nobene pravice, dasiravno ima vsak že od roda zahtevati svete človeške pravice, kdo od nas baramo??

Novoga iz Jugoslavije.

Revolucija?

V Ljubljani se zdaj menda godijo čudne, strašne reči. Dne 24. aprila so bili zopet izgredi. Srbi so upotrebovali puške. Kakor se nam poroča, je 20 mrtvih in 45 ranjenih, od katerih jih je bajé že 9 umrlo. Razširjajo se nekontrolirana poročila. Le redko prihajajo prave vesti iz Kranjske, da bi ja svet nič ne zvedel, kaj in kako se godi. Ljudstvo je menda strašno razburjeno. Iz Kranja se poroča, da hočejo delavci proti Srbom poklicati Lahe na pomoč. Kranjski in štajerski vojaki se branijo, streljati na ljudstvo. Odvzeli so jim orožje in so bajé na gradu zaprti. Pravi se, da so se tudi Hrvati in Bosniaki pridružili gibanju, da se rešijo vsi skup „brata“ Srba. Srbi pa nastopajo brez ozira. V Jesenicah so zadržali štrajkujoči vojaške transporte iz Koroške, da so jih tudi sprejmali Srbi. Druge strani pa se nam poroča, da se železničarji silijo k službi. Na vsaki lokomotivi in v vsakem vagonu so menda vojaki z nabitimi puškami. V Rožni dolini pravijo Kranjci, da je klic po združitvi z Avstrijo po celi Kranjski in Hrvaški splošen. Razširjajo se vesti o neki svetovni revoluciji, s čimer dobi reč nek komunistični duh.

Kaj se godi vse, ni prav znano. Da se pa kuha huda stvar za Jugoslavijo, je gotovo, kar priča že to, da je Kranjska takorekoč zaprta, da se ja ničesar ne izvę.

„Lačembergerji“.

„Nove cene za kruh“, beremo v „Slovenskem Narodu“ (štev. 81.): „Deželna vlada je odredila, da zaračunava žitni zavod od 1. aprila dalje belo moko po 14 kron in črno po 9 K za kg. Vsled te odredbe je sklenil odbor za določanje cen, da se prodaja od 12. aprila 1920 en kg belega kruha po 14 K, en kg črnega kruha 10 K.“ — In v deželi „lačembergerjev“, istradanih Avstrijcev, kakor so najdlji Jugoslovani-zavijači resnice lepo ime, košta n. pr. bela moka 10 K 80 vin., hleb kruha, več kot en kg!, 3 K 60 vin. Jugoslovansko časopisje, kakor „Korošec“, „Mir“ in „Draupost“, piše, da Avstrija ne more živeti brez bogate Jugoslavije. Ves potrební živež dobiva Avstrija od blagodarne Jugoslavije. Avstrijci bi bili siromaki, ki bi jih ne rešila dobra mati Jugoslavija lakote in smrti. Korošci, zdaj sodite sami, kje so „lačembergerji“, sodite pa tudi sami o žlobudranju „Korošca“, ali „Mira“, vidite sami debele, kosmate laži. Nam je reč res že preneumna, da bi se pečali dalje z njo, pravimo le to: Kdor zdaj še vselej ne uvidi lažnjivost Jugoslovancev, kdor tudi zdaj še ne uvidi, da hočejo nas le ogoljufati z lažmi, prevvaro in lumparijo, temu ni pomagati, ali je tak trap ali pa sam tak lažnik in lump: Glih in glih vleče vkup!

Jasno pa vidimo „zlato“ Jugoslavijo, ki ima „vsega dovolj“, ko piše „Naprej“ (v Ljubljani) dne 10. aprila t. l.:

„Vsak kdor strada ve, da je cenejša prehrana potrebna socijalna uredba: kdor je sit, tega ne čuti, se te potrebe ne zaveda in se le

posmehuje gladnemu ljudstvu

ter ga tolaži z državo, vero in revolucijo. Taka tolažbo je doberkup, a sit ni nihče od nje, kdor je gladen. Človek, delavec hoče živeti vsak dan, hoče ohraniti duševne in telesne moči. To je tudi njegova

naravna pravica in dolžnost!"

Tako stoji z vašo „Jugoslavijo“, vi goljufi, ki hočete nas zapeljati v krivdo proti naši domovini, v izdajo naše svete koroške zemlje, zapeljati v našo pogubo! Za to razcapano Jugoslavijo bi mi Korošci naj glasovali?! Jugoslovanski agenti, to ja vi sami ne verjamite, tako smešno je to nam vsem!

Iz zasedenega okrožja.

Pliberk. (Oropane cerkve.)

V Pliberku so pokradli iz cerkve monstranco in kelih, v Tinjah, Švabeku in Svetem grobu monstrance. V prve imenovanih treh cerkvah v eni noči; zdaj pravijo hudi ljudje, da pridejo v poštev le jugoslovanski zagrizenci, ki se bojó, da bodo morali vse cerkvene vrednosti pustiti tukaj na Koroškem. Ljudsko glasovanje pride kmalu, komisija za glasovanje pride v najbližjem času, zatorej je nujno potrebno, da se spravi kolikor mogoče prej še na stran; mislijo potem s tem zlatom vsaj malo svojo Jugoslavijo pozlatiti, ker vidijo sami, kako nevarno se ji odera prejšna pozlata.

Borovlje. (Tajni ukaz.)

Zandarmerija je bajé dobila tajni ukaz: Če je le mogoče, so zapreti pred ljudskim glasovanjem vsi, ki so na sumu („vrdohtu“), da delajo za Nemško-Avstrijo. Jugoslovan dr. Mischitz je rekel v gostilni Antonitsch v Borovljah: „Izgubljena je cona, če nam ni mogoče slepariti“ (švindlat). Gospodje, kako si mislite ta „švindl“? Mislite, da so vsi Korošci prišli še-le danes na svet, mislite, da so vse naše Korošice deta v povojčkih?

Velikovec.

Na velikanski shod v Celovcu so se videli Jugoslovani primorani, po tem koroškem zgledu prirediti v coni A enako in — če bi bilo potrebno z lažmi in goljufijo — še večjo izjavo. Vabili so listi dolgo časa na shod. Z zvijačo postavljene ženske društbe bi naj delovale za dober izid — zakar dobijo cukra! Prosta vožnja vsem „Korošcem“ iz Ljubljane in okolice in kako hudo je ti, uboga Jugoslavija, preprečil tvoje prireditve štrajk na železnici! Cukra ni bilo in ni bilo tistih ljubljanskih Korošcev . . . Neškodljiva peščica nekkih žen si je sicer vsekako hotela pridobiti hripava grla, a vse zastonj, ni prišlo odmeva. Moških „Živijo“ pa je bilo tudi največ — 15! Naše koroško „Živio!“ in „Živela!“ je le za domovino, za Jugoslavijo je nam pa škoda ta beseda. Gostilno „Scherzer“ so morali že dopoldne zapreti, ker so zadonele nemške pesmi, zadoneli kliči: „Živela Nemška-Avstrija!“ Bali so se ti ljubi Jugoslovani, ki so priredili tak „velikanski“ tabor, in telefonirali na Dobrlovas po vojake. Tam, kjer so vsa srca za državo, ni treba bajonetov, vsaj v Celovcu jih ni bilo treba, in v Celovcu so obljubile tisočine in tisočine zvestobo do stare koroške domovine, ki je zdaj del proste, svobodne republike. Hvalite Boga, vi prepereli stebri vaše blažene Jugoslavije, da vam na ta dan ni videl kak zastopnik antante vaš „tabor“, katerega se je udeležilo še ne 300 žensk, med temi menda vse žene tujih uradnikov in uslužbencev. Bilo bi to žalostno za vas!

Grebinj. (Ljubi očekač „Korošca!“)

V vseh tvojih številkih kličeš: Slovenke in Slovenci, vsi na Velikovec 18. aprila! Žensko društvo ima pri nas, kakor se pravi, 100 članov, kmetska zveza 70 itd. Mi te pa baramo: Kje pa so ti člani? Ker ti ne bo lahko, na to odgovoriti, ti pomagamo iz tvoje zadrege in ti povemo: Na čelu sedi gospa Potočnik, p. d. Hübler iz Starevesi, žene financarjev, učiteljice, hčere Ručigaja, žene 10 domovini nezvestih in 5—6 svetohlink. Pri kmetski zvezi pa je razen teh, ki so „predrugačili“ svoje mišljenje, okoli enega tucata kmetih in pehtarjev, ki so pri-vandrali iz Kranjskega ali Štajerskega. In le pobesi tvoj nos! Še ti niso šli vsi na tvoj velikovski shod. To je naše glasovanje za te!

V šte. 29. „Korošca“ beremo za nas veselo poročilo, da bo priobčil vsa imena Nemcev in „Nemčurjev“. Da mu le ne

pasira, da pozabi od mnogih Slovencev, ki mislimo koroško in od Nemcev, ki so tukaj okoli, tega ali onega! Primorani bi bli vsi ti, ga tožiti zavolj „erenbeleidinhe“, ker se ne damo uvrstiti med lumpe in izdajalce domovine! Mislimo pač, da bi mu bilo manj dela in za njega bolj varno, ko bi izjavil le imena teh 10—12 temnih poštenjakov in lumpov začeni od peka Unterberger-ja do mežnarja in Weisnarja, h koncu pa naj poroče: „Vsi drugi so Korošci in zato za nas izgubljeni!“ Veš, „Korošec“! — Mi Grebinjčani vam iz dobrega srca tudi svetujemo, vi nesramni tuji vrinjenci, da se kar hitro pomarnjate z železnico, da po izvršenem glasovanju ne izbruhni na novo železniški štrajk, kar bi vam pasiralo, da bi morali vi potem pešč letati tja, kamor vas vsak Korošec že dolgo želi. Za te slučaj si morebiti kupite precej „federveisa“!?

Železna kapla.

Naš trg je že do cela balkaniziran, poti, kanali, mosti! Težko že čakamo na ljudsko glasovanje. Mišljenje je bolj in bolj za Avstrijo, vsega manjka v „zlati“ Jugoslaviji! Cukra 3½ mesecev ni bilo več, zdaj ¼ kg na osebo, kaj pa je to? V drugih krajih košta kg menda 52—56 K. Kruha že mesece ni, v Dobrlovsi košta hlebček 6 K, medtem ko v „izgladovani, beraški“ Avstriji hleb nekaj čez 3 K košta! Moke je izredno malo in ta je slaba. Tri tednov tudi mesa ni. Šolske razmere so strašne.

Malestiče.

Pogovor med nadučiteljem M. iz Št. Ilja in nekim dekletom iz cone A: Dekle: „Je res, da so pri vas ljudi že tako slabi, da že le komaj plazijo okoli?“ Nadučitelj (zdaj v Avstriji): „O, je še veliko hujsje! Ne samo pri človekih je tako, oh tudi že pri živalih. Psi so že tako slabi, da se morejo kje nasloniti, če lajajo; svinjam pa so morali na repčice narediti „knofe“, da nam ne poletijo skoz razpokline svinjakov. Ja, hudo, hudo! Meni se je tudi že pasiralo, da od same slabosti skoro nisem najdel domov, — ko sem prišel iz „virchavza“. No, zdaj pa veš!“ Smejala sta se oba: dekle iz cone A in šaljiv učitelj . . .

Žitaraves.

Pred kratkem me je peljala moja pot skoz Junsko dolino tudi v Žitaroves. Začudil sem se, kajti nezaslišana je zvestoba ljudstva do domovine: Koroška se ne sme razdeliti, kmalu morajo priti boljši časi, vsi so že do grla siti srbske gospodarje in vidijo rešitev le v tem, da bo dalo ljudsko glasovanje na novo **Koroško Korošcem**, ko Koroško ne bodo več regirali hujskajoči duhovniki in kranjski in srbski agenti. Da Celovec na noben način noče k Jugoslaviji, ve že vsak otrok in videli so že vsi, kako bi bilo za Spodnjo-Koroško, ko bi prišla k Jugoslaviji. Noben Korošec ne bo prodal kot Judaž svojo domovino Srbiji! Hujskači uvidijo sami, da pride konec za nje. Zadnje moči še napenjajo: agitacijo nosijo med ženske. A tudi tu bo ostalo vse zastonj, kajti naše koroške žene, koroška dekleta niso tako neumne, da bi jim šle na lim. Preveč je že jugoslovanskih laži in povsoda le sila! S silo so se vdrli Srbi v naše kraje, s silo so naše žene in naša dekleta onečastili in jih pripravili v sramoto, s silo so nas Korošce uravbali, zadnja huta je morala jim kaj dati in na novo s silo nas hočejo prisiliti, da bi jim bili podložni. Povsod le sila in prazne obljube! In v takem položaju menite, tujci, da bomo za vas glasovali?! Zdaj nas ne morete več siliti, minul je vaš čas. Pri prostem tajnem ljudskem glasovanju bomo vam pokazali, da nismo srbski hlapci, **smo Korošci! in kdo je več?!**

Blače. (Faak.)

13. aprila so ukradli jugoslovanski vojaki posestniku Jožefu Martič v Ratnici („narodni svetar“) kobilo v vrednosti 60.000 K. Peljali so jo v Malestiče k Petru Wielitsch, ki je jo z jugoslov. dezertanjem z imenom Anton Turak prodal na Beljak za 50.000 K. Nemško-avstr. žand. inšpektor Schlintl je našel kobilo, dezertar Turak in Wielitsch pa sta zdaj v Beljaku zaprta. — Jugoslovansko misleči posestnik Johann Wielitsch v Dvorcah pri Malestičah, ki je hodil vedno skrivoma čez demarkacijsko črto, je izdal pri Ledenicah večjo svoto bajé napačno kolkovanih 2 K — bankovcev. Zdaj se ne upa več v svojo Jugoslavijo, ker ga išče žandarmerija, tako ne pride več k svojim „bratom“. Jugoslovani so tihi kakor miši o tej lumpariji; kako bi pa vpili, ko bi naredil to kak koroško misleči!